

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΙΒ' ΚΑΙ ΙΓ' ΑΙΩΝΟΣ

(Συνέχεια)

2

(Μονωδία ἀνεπίγραφος εἰς τὸν Ἀθηνῶν μητροπολίτην
Μιχαὴλ τὸν Χωνιάτην, συντεθεῖσα ὑπὸ τινος τῶν ἀνεψιῶν αὐτοῦ).

1. Ἦλιε καὶ Σελήνη, Αἰθήρ τε καὶ θρέπτειρα Γῆ (ὅμῃς γὰρ πρὸς
θρῆνον ξυλλαμβάνομαι συνεργούς), ἡλίκος μοι ἀδόκητος λόγος αἴφνης
βέβληκε τὴν ἀκοήν, πηλίκη¹ μοι ἀγγελία ἄελπος καταπτᾶσα τὴν καρ-
δίαν συνέστρεψε καὶ ἐτάραξεν. Εἶτα σὺ μὲν, αἶψά τὴν ἐν ἄστροις οὐρα-
νοῦ τέμνων ὁδὸν καὶ δίφροις χρυσοκολλήτοισι βεβηκώς² καὶ πάντ'
ἐφορῶν καὶ πάντ' ἐπακούων³, πῶς τοιάνδε ζημίαν ἰδεῖν ἐκαρτέρησας
καὶ οὐ συνέσχεες τὰς ἀκτῖνας αὐτίκα καὶ γνόφον ὑποδέδυκας, τὸ τῆς
ἡμέρας φῶς εἰς νύκτα μεταβαλὼν; Σελήνη δὲ συγγενεστέρα οὔσα τῇ
ἀνθρωπίνῃ φύσει, ἅτε δὴ καὶ προσγειοτέρα, καὶ μόνοις τοῖς σοῖς σχη-
ματισμοῖς τ' ἀνθρώπινα προὔπογράφουσά τε καὶ τούτοις ἐναπομένουσα,
πῶς οὐκ εἰς ἀλλόκοτον⁴ ἡλλοιωθῆς σχῆμα καὶ παρὰ τὰ ὁρώμενα, τῇ δὲ
παρὰ σοῦ ἐξουσιαζομένῃ νυκτὶ νεκρὸν ἰδέσθαι τὸν τοσοῦτον ἐκαρτέρησας
ἄνθρωπον; Αἰθήρ τε, πῶς ἀντὶ δρόσου⁵ ἐωθινῆς θρόμβους οὐκ ἀφῆκας

¹ Ἐν τῷ κώδικι πληγήκη.

² Ὡς τὴν ἐν ἄστροις — βεβηκώς] Εὐριπ. Φοινισσῶν στίχ. 1—2.

³ Νοεῖται ἐνταῦθα ὁ Ἦλιος. Πρὸς. Ὀδυσσ. μ. 312 «Ἡελίου, ὅς πάντ' ἐφορᾷ
καὶ πάντ' ἐπακούει».

⁴ Ἐν τῷ κώδ. εἰσαλλόκοτον.

⁵ Ἐν τῷ κώδ. ὠτιδρόσου.

αίματόεντας; Καί σὺ δέ, Γῆ, τίποτε οὐ κραδαινομένη καὶ σειομένη διὰ τινος βαρυβραχέοντος μυκητίου¹ ὑπεσημήνω τὴν συμφορὰν, ἀλλὰ χανοῦσα μέγα ὡς ἓνα τῶν πολλῶν τὸν οἰκουμένικόν θησαυρὸν καταπέπωκας; ὦ ἀμείλικτα στοιχεῖα καὶ ταῖς ἐμαῖς ὀδύναϊς ἐπικλῶμενα, οἶμοι, οἶμοι, πῶς ἐνέγκω τὸν λόγον, πῶς τῶν χειλέων προήσομαι; Τέθνηκεν—ἀλλὰ πῶς ἐπιθήσω τῷ λόγῳ τὸ ὄνομα; τέτλαθι, κραδίη², καὶ καρτέρησον τὴν διάρρηξιν—, τέθνηκεν ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρχιποῖμην, ὁ τὴν κλῆσιν καὶ τὸ εἶδος ἀγγελικὸς καὶ τὸν βίον ἀξύμβλητος, τὸ γοργὸν ὄμμα καὶ προσηνές, ἡ ἡλιῶσα ὄψις καὶ ἡμέρος, ὁ τοῖς οἰοισδῆ-τισι πρακτέοις νοῦν πεπλουτηκῶς ἐπιστατοῦντα Θεοῦ.

2. ὦ ἄνερ θειότατε καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερωσύνης φανότατε πυρσέ, ἢ οὐκ οἶδα τί σε ὀνομάσας καὶ προσειπὼν μᾶλλον ἢν τύχοιμι τοῦ προσήκοντος· ἐν σοὶ γὰρ δήπου τῆς ἀνθρωπικῆς τελειότητος κατὰ θεῖον τὸ πέρας ἀρχή τις γίγνεται καὶ προκάταρξις· οὐ γὰρ καταλήγουσιν ἄλλοι κατεπαρθέντες καὶ ὑψωθέντες καὶ τινες ἴσως εἶναι ἀναφανέντες, ἐντεῦθεν αὐτὸς παροιμιᾶζῃ καὶ λαμβάνεις ἀρχήν· τὴν γὰρ πνευματικὴν ἀεικινήσιαν τῇ τῆς σαρκὸς καθάρσει προθέμενος ὅπου περ ἂν ὀκλάσαντες ἕτεροι γούνατ' ἔκαμψαν³, αὐτὸς ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν κεκμηκῶς ἢ ἐκκακήσας τῷ δυσέργῳ τοῦ ἐγχειρήματος ἢ τῷ ἐπιπόνῳ τῆς ἀρετῆς ἀκάμας τοῖς πρόσω ἐχώρει καὶ τὴν τῶν ἀρετῶν ἀνέβαινες κλίμακα, τὸ τῆς ἀναβάσεως τέλος ἐτέραν ὑποβάθραν ποιούμενος καὶ προκάταρξιν, οὐκ ὀλισθαίνων, ἀλλ' ὀρθοποδητῶν⁴ καὶ διόλου τῆς ἀκρότητος ἐφιέμενος. Μέλειος ἐγὼ καὶ ταλαίπωρος ἄνθρωπος καὶ τοῖς κακοῖς ἀεὶ πλουτιζόμενος· ποῖαν λάβω φωνήν; πόθεν τὰ τοῦ στεναγμοῦ πορίσομαι; ὅθεν ἂν σχοίην ἰσομεγέθη τὸν ὀδυρμόν καὶ δάκρυα ἰσοτάλαντα; οἷων δὲ πρῶτον κατορθωμάτων, τίνων δὲ μέσων καὶ ποίων τελευταῖον ἐφάψομαι; Ὡς γὰρ ἐπὶ πελάγους⁵ ἄχανοῦς, ὡς ἄλλα μοι⁶ ἐπ' ἄλλοις ἐπεγείρονται κύματα· εἰ γὰρ ἀπίδοιμι πρὸς τὰ τῆς πρώτης ἀγωγῆς καὶ βίου τοῦ λιποπάτριδος⁷

¹ Πρβλ. Ἀριστοτέλους περὶ κόσμου 4, σελ. 396a 11 «Γίνονται καὶ μυκητῖαι σεισμοὶ σείοντες τὴν γῆν μετὰ βρόμου».

² Τέτλαθι, κραδίη] Ὀδυσ. υ, 18.

³ Ἐν τῷ κώδ. *ἔκαιραν*.

⁴ Ἐν τῷ κώδ. *ὀρθοποδυτῶν*.

⁵ Ἐν τῷ κώδ. *ἐπιπελάγους*.

⁶ Ἐν τῷ κώδ. *ὡς ἄλλα μοι*.

⁷ Ἐν τῷ κώδ. *λιποπάτριδος*.

καὶ ὅσα ἐν Λευίταις¹ ταπτόμενος καὶ τὸν μέγαν τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον ἀμφιπονῶν καὶ ἱερωσύνης ἐπιβάς διετέλεσεν, ἄλλην ἂν Ἰλιάδα δόξαιμι γράφειν, ἢ καὶ τῶν θρυλουμένων² ἡρώων μεμνοίμην ἄν. Πολλοὶ γὰρ καὶ μεγάλοι οἱ ὑπὲρ ἀρετῆς καὶ λόγου ἰδρωῖτες τοῦ μεγάλου καὶ κατορθώματα, καὶ ἐξ αὐτῆς φασὶ τῆς πρώτης τριχὸς ἀσύγκριτοί τε καὶ ἀπαράμιλλοι, καὶ μεγάλων καὶ λαμπρῶν καὶ γενναίων τῶν λόγων καὶ μακρᾶς σχολῆς προσδεόμενοι καὶ παντοίας μαθημάτων [[καί]]³ καταλήψεως ἐμοὶ δὲ καὶ ὁ νοῦς συγκέχυται ὑπὸ πάθους, καὶ εἰς στήλην ἄλως παγείς διαπεφώνηκα ἄντικρυς, καὶ οὐδέν τοι ἄλλο κατάγεται ἢ ποταμιδόν⁴ μοι τὰ δάκρυα· ἄλλως τε δὲ οὐδ' ἐγκωμιάζειν ἢ ἐπιτάφια γράφειν πλατυκώτερον⁵ κατὰ νόμους ῥητορικοῦς⁶ ἐνδίδωσιν ὁ καιρὸς, οὐδὲ ἐν ὄνυχι ἢ καὶ σημείῳ, οὐπὲρ μέρας οὐθέν⁷, περιγράφειν ἢ περιηγεῖσθαι τὸ πᾶν, μονιδεῖν δὲ καὶ κωκύειν καὶ ἀπολύτως κατὰ τὰς μονωθείσας τρυγόνας περιτρύζειν ἐπὶ κλαυτά. Τοιαῦτα γὰρ καὶ ποιοῦσι καὶ πάσχουσιν οἱ ἅπαρ ἐμπεσόντες εἰς βάθος τῶν θλίψεων· ποῦ γὰρ ἂν ἐφίκοιτο λόγος εἰς τόσων καὶ τοιῶνδε κατορθωμάτων τὸ μέγεθος; μὴ ὅτι γε ἐμὸς κατὰ στράγγα ῥέων, ἀπροσδοκῆτῳ τοῦ πάθους παγείς καὶ κρυσταλλωθεὶς;⁸ ἀλλ' οὐδὲ τῶν λίαν εὐδοκιμούντων καὶ εὐστομούντων αὐτῶν. Καὶ ταῦτα κάκεινος· ἔδει γάρ, ἔδει τὸν τὰ ἐκείνου διεξιέναι βουλόμενον τὴν τούτου μεγαλοφωνίαν λαβεῖν, εἴτουν ἀνθρακι προκαθαρθῆναι Σεραφικῷ⁹ καὶ ἀγνισθῆναι τῷ πνεύματι· τὸ γὰρ ὥς εἰς ἄλλο Σίναιον ἀνιέναι τῶν αὐτοῦ ἀρετῶν, ἐν ᾧ Μωσέως καὶ Θεοῦ πόδες ἐπάτησαν¹⁰, δέδοικα μὴ καὶ τοῖς πετροβόλοις βληθήσομαι· τῷ γὰρ καπνῷ, τῷ ἐκ τῆς καμίνου τῶν θλίψεων ἀναθρωσκομένῳ, τὰς ὄψεις μου δριμυθεὶς καὶ ὅσα ἔτι¹¹ δριμύζομαι ἔστ' ἂν μοι καρδία στένουσά ἐστι καὶ τῶν ἐγκάτων ἀνασκάλλεται πῦρ.

¹ Ἐν τῷ κώδ. *Λεβίταις*.

² Ἐν τῷ κώδ. *θρυλλομένων*.

³ Τὸ καὶ τοῦτο περιττεύει ἐνταῦθα.

⁴ Ἐν τῷ κώδ. *ποταμιδόν*.

⁵ Ἐν τῷ κώδ. *πλατυκώτερον*.

⁶ Ἐν τῷ κώδ. *ῥητορικοῦ*.

⁷ Εὐκλείδου τ. 1, σ. 2 Teubner.

⁸ Ἐν τῷ κώδ. *κρυσταλλωθεὶς*.

⁹ Ἀνθρακι - Σεραφικῷ] Πρβλ. Ἡσαίου ς', 6—7.

¹⁰ Πρβλ. Ἐξόδου ιθ', 3.

¹¹ Ἐν τῷ κώδ. *ἔτι*.

3. Ὡ, πῶς τὸ ἀποτοῦδε τῆς ἱερωσύνης ἀπηχρεΐωται πρόσωπον, πόση ἀχλὺς ἢ σκότος ψηλαφητὸν κατεσκέδασται τοῦ τῆς Ἐκκλησίας πληρώματος. Ἡ μέγα χαιρήσονται¹ τοῦ λοιποῦ καὶ οἱ μὴ ἐκ τῆς ἡμετέρας αὐλῆς, καὶ νῦν εἴπερ ποτὲ τοὺς σφῶν αὐτῶν αὐχένας ἐπορθιάσουσι, τοῦ προβόλου καὶ προμάχου τῶν ὀρθῶν δογμάτων πεπτωκός τις γῆν· τίς γὰρ ἀμφισβητουμένων ζητημάτων ἐπιλύτης ἔσεται καὶ ὀρθῶν δογμάτων ὑφηγητής, καὶ ὑπανεξίει μὲν τὸ καταπίπτον, ἐπικρατύνει δὲ καὶ τὸ ἰσχυρόν; Οἷχεται πᾶν ἀγαθόν· ἀπῆει² πᾶσα ἐπιστήμη καὶ μάθησις· ἐφθάρται ῥητορική. Κατὰ Πλάτωνα νῦν καὶ μᾶλλον «πολιτικῆς μορίου» λογισθήσεται «εἰδωλον»³· κεῖται γὰρ ὁ τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ πάντων καθηγητής καὶ διδάσκαλος. Τίς συμβουλεύσει ἢ κατηχήσει καὶ ἐπιστρέψει δῆπουθεν τὸ πλανώμενον; Εἰ δέ τις ξενολογεῖν με δοκεῖ, μετερχέσθω τὴν πονηθεῖσαν βίβλον ἐκείνῳ καὶ οἷος ἔσεται· «ἄειδες» μὲν γὰρ «κλέα ἀνδρῶν»⁴ καὶ βασιλέας ἐξύμνει μεγαλουργοὺς ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου δεόμενος, ὅτι μηδὲ μονόγλωσσος ἦν ὁ ἀνὴρ, οὐδὲ ἀσυντελής, ἀλλὰ τοῖς πᾶσι τὰ πάντα κατὰ Παῦλον ἐγίνετο⁵· καὶ ἄρχουσι μὲν διελέγετο, ὡς ἀρχῆς τοὺς νόμους ἐξασκησάμενος καὶ ὡς ὁ Σταγειρόθεν τὰς τῶν ἡθῶν διαφορὰς ἠκριβωκώς τε καὶ ῥυθμισάμενος, πολιτικοῖς δὲ τὰ πολιτικά, ὡς οὐδὲ πάλαι Σόλων ἢ Δράκων καὶ ὁ ξυγκυκῶν⁶ τὴν Ἑλλάδα καὶ δημηγορῶν Περικλῆς⁷. Τούτου γὰρ καὶ ὁ περὶ τὴν σκαπάνην κυπτάζων ὑπήκουε, καὶ βουζύγης καὶ ἀγρότης καὶ σιδηρεύς, καὶ οὐ μόνον ὅποσοι τοῦ σπουδαίου κόμματος, ἀλλὰ καὶ ὅσοι τοῦ συρφετώδους καὶ ξύγκλυδος⁸, καὶ εἶχον ἓν ἐκ τῆς ἐκείνου γλώσσης ὃ τι κομίσαιντο ἐπαναστρέψαντες αἵκαδε· μίαν γὰρ λαχὼν καὶ αὐτὸς γλώσσαν τῶν ὡς ἐν εἶδει πυρὸς διαμερισθεισῶν πάλαι τοῖς Χριστοκήρυξιν⁹, ἔσχε καταμεριζομένην ἐφ' ἧσπερ καὶ κατὰ τὸ τῶν ἀλλείων ἀμφίβληστρον ἀποτεينوμένην ἐκ παντὸς γένους καὶ ἐπιτηδεύματος ἐσαγήνευσεν.

¹ Ἐν τῷ κώδ. χαιρήσεται(αι).

² Ἐν τῷ κώδ. ἀπείη.

³ Πλάτωνος 463 c.

⁴ Ἰλιάδος I, 189.

⁵ Κορινθ. Α', 6', 22.

⁶ Ἐν τῷ κώδ. ὁξυγκυκῶν.

⁷ Πρβλ. Ἀριστοφάνους Ἀχαρν. 530 «Περικλέης οὐλύμπιος ἡστραπτή», ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα»

⁸ Ἐν τῷ κώδ. ξύγκλυδος.

⁹ Πρβλ. Πράξ. 6', 2—4.

4. Ὡ γλώσσης οὐκ ἀπὸ ῥινός φασιν, ἀλλ' ἐκ τῶν ὠτων ἐπισυρομένης τοὺς ζύμπαντας. Τί ποτ' ἂν εἴη ἡ τοῦ Πέτρου δημηγορία, ὡς ἐν ταῖς Πράξεσι διδασκόμεθα¹, πρὸς τὴν ἐκείνου διδασκαλίαν, ὅλας καθ' ὥραν μυριάδας ζωοῦντος καὶ ἐπιστρέφοντος; Ταύτης ἔργον γέγονα καὶ αὐτός· εἰ καὶ μὴ χανδὸν ἐξέπιον τῆς σοφίας, ἀλλὰ κατ' ἐκείνους τοὺς τῇ ἱστορίᾳ ἐμπεριειλημμένους τοῦ Γεδεὼν ἀκροθιγῶς ἐλαψα² ὅσα καὶ ἀνθολικῆς μοι ἐπιγενομένων τοῦ ἀδελφικοῦ θανάτου καὶ τῶν ἐκείνου παναφηλίκων παίδων τῆς κομιδῆς, καὶ οὐκ ἀπο γνώμης τῷ μεγάλῳ κειμένης, ἀλλ' ἐπιπесόντι — καὶ γὰρ προσῆκε — δριμύτερόν τε καὶ ἀρχικώτερον. Καὶ τὸν ἐκείνου φόρτον, ὡς μὴ ὠφελε, καὶ γράμμασι καὶ αὐτογλώσσῳς ἐμοὶ ἀντεπέσαζεν· ὃν ὁ ἀδελφὸς ἐπὶ γραμματίῳ τεθνηκῶς ἐκείνῳ ἐπέθετο, οὐ μόνον οὐσίαν καὶ τέκνα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ψυχὴν αὐτῷ παραθέμενος. Εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, τάχ' ἂν καὶ ἐνεφορήθη, ὅσον ἠβούλετο, τὸ ἐπιθυμοῦν, καὶ τῆς ἐναλλαγῆς μου τῆς γλώττης καὶ τῶν ἐκ τῆς καρδίας περισσευμάτων ξένην τινὰ μέθην ἴσως ἔχειν ἐδόκουν, ὡς οἱ ζυνοπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐτέραις γλώσσαις καινότεραις ἐλάλουν, καθὼς μοι ἡ τῆς διδασκαλίας χάρις ἐπεχορήγησεν. Ἀλλ' ἐγὼ νωθρός τις πρὸς παιδείαν ἔφυν, ὡς ἔοικε, καὶ δυσμαθὴς καὶ — τὸ τοῦ Σολομῶντος — κακότεχνος³· ταύτη τοι καὶ σοφία Θεοῦ μοι οὐκ εἰσελήλυθε· σκληρίας γὰρ, ὡς ἔφην, ἄλλοπροσάλλων ἐπεγερθέντων κυμάτων, οὐ ζυνετάκη μοι ἐς τὸ τηλαυγὲς τὸ ἐκμαγεῖον πρὸς τὰ μαθήματα, κύμασι φθεγγομένῳ καὶ ἀγορανομοῦντι καὶ — τὸ τῆς παροιμίας — γράφοντι καθ' ὑγρῶν⁴. Οὐδὲ ὅλην τὴν τοῦ Ἑρμοῦ εἰκόνα καὶ τὴν τῶν Μουσῶν ἐννεάδα εἰς κάλλος ἀποξεσάμενος ἀνεμόρφωσα, παράκτια τὴν⁵ τῆς σοφίας διανηξάμενος θάλασσαν, καὶ βραχυτάτην ῥανίδα ἢ καὶ τὰ παρὰ τὸ ταύτης χεῖλος ἀποπτύόμενα φυκία ἀναλεξάμενος, καίτοι τοῦ διδασκάλου πεζεύειν κατὰ κυμάτων καὶ τὸν διὰ τούτων περίπατον ἐσκελεύοντος. Ἀλλὰ γὰρ ἐμνήσθην διδασκάλου καὶ ἡ φωνὴ ἀνακόπτεται, καὶ με λεπτὸς ἀμφικέχυται ἰδρῶς καὶ βιβλίον ὑπὸ μάλῃν⁶ φέρειν δοκῶ καὶ ἀψόφῳ εἰσιέναι ποδὶ καὶ τὸ δεσποτικὸν περιπαπταίνειν οἰκίδιον, εἰπουν — προσφυῶς

¹ Πρβλ. Πράξ. ι', 34—48.

² Πρβλ. Κριτῶν ζ', 5—7.

³ Σοφίας Σολομ. α', 4.

⁴ Πρβλ. «καθ' ὕδατος γράφεις» ἐν τῷ Corpus parœm. Graec., τ. 2, σ. 27.

⁵ Τὴν ἐν τῷ κώδικι τὰ.

⁶ Ἐν τῷ κώδικι ἐπαμάλην.

εἰπεῖν — ψυχῆς φροντιστήριον, καὶ ἀναπνυθάνεσθαι τὸν θεράποντα, περί-
που τὸν οὐδὸν τῆς κέλλης παρερυμένον¹, τί ἂν ἄρα πράττει ὁ μέγας
καὶ εἰ καθεύδει, ἢ καὶ δέλτον διερευνῶν ἐστὶ διαναστῆναι καὶ ὑπανοῖξαι.
μὴ καὶ τὰ τῆς ἐρμηνείας καθυστερήσαιμι. Ὅρατε, ὦ περισστηκότες καὶ
συλλήπτορες μου τῶν ὀδυρμῶν, πῇ παρεξέβην ὑπὸ τῆς ἐμπεσούσης μοι
συμφορᾶς, καὶ ὥσπερ τὰς φρένας παρακοπεῖς, ὡς τὸν τρυγίαν ὅλον τῆς
ὀργῆς Κυρίου πιῶν, οἷα ἐφαντασάμην κατὰ ἐνέργειαν, καὶ τοῦ οὐρανίου
χώρου τῆς ἐλευθέρως πάλαι ἀποκυλισθεῖς ὡς τὰ παιδαρίων σφαιρίδια
διαπεμπόμενα, ταῦτ' ἐκεῖνα καὶ πάλιν τὰ παλαιὰ καὶ σαπρὰ ἀναπεμ-
πάζω καὶ ξυλλαμβάνω φρενί, καὶ οἶδ' ὅτι σύγγνωσθέ μοι τῆς συμφορᾶς.

5. Ἀλλὰ γὰρ ρυέσθω μοι ὁ λόγος τὸν καθ' οὐδὸν ὀχετόν, καὶ εἰ καὶ
βραχύ τι παρένευσεν, ὥς τινος ψηφίδος ἀφαιρεθείσης ἢ καὶ πεπονηκότος
τοῦ διαφράγματος, οὐκ ἔφερε τὸν πολὺν ὄλβον ὁ φθόνος καὶ ὁ τούτου
σπορεύς πονηρὸς καὶ τὸν ὄγκον τῶν τοιούτων κατορθωμάτων· οὐδὲ τὸ
δίκαιον καὶ ἄμεμπτον ἠνέγκατο καὶ ἀληθινόν· καιρίαν δὲ πληγὴν δεχό-
μενος ταῦτα καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις τοῦ καλοῦ παντός προκοπὴν, ἐπὶ λαμ-
πρῷ θεάτρῳ τῷ βίῳ τούτῳ καὶ ὡς εἰς πένταθλον πειρασμῶν καταβί-
βάξει τὸν ἀθλητήν, πρὸς καρτερὰν καὶ φανεράν μάχην ἀποδυσάμενος·
καὶ τοῦ καιροῦ λαβόμενος συνεργοῦ τῶν περὶ σῶμα πάντων καὶ περιθέ-
των ἐψίλωσε. Τίνα ταῦτα; πόλεως φημί λαμπρᾶς τε καὶ ἀοιδίμου (κἄν
νῦν μέγα καὶ λαμπρὸν ἐρείπιον, ἢ σκιὰ πόλεως καὶ ὀδύνης οἰκόπεδον
καὶ μόνοις ἀνέμοις περιπνεόμενον, καὶ τούτοις πολλάκις λυμαντῆρσι καὶ
βλαβεροῖς), ναοῦ περικλύτου καὶ οὐρανίου θαλάμου καὶ παρθενῶνος τῆς
θεομήτορος, κλήρου κρατίστου, ἑορτῶν συνεχῶν, συνόδων καὶ πανηγύ-
ρεων, παμπληθῶν ἀγρῶν, βοσκημάτων καὶ λοιπῆς ἀπάσης παραψυχῆς,
καὶ συλληπτικῶς εἰπεῖν τὰ τ' ἐντός, τὰ τε θύραθεν· τῆς γὰρ αὐτοῦ
ψυχῆς οὐχ ἤψατο. Ἔρρε, βάσκανε Τελχὶν καὶ μισόκαλε. Ὡς δὲ τὸν
αὐτὸν εἶδεν εἶναι καὶ πάλιν ἀκλόνητόν τε καὶ ἀπερίτρεπτον (προσείλετο
γὰρ καὶ ταῦτα τῷ τοῦ Θεοῦ παραρρίπτεισθαι ναῶ, ἢ τοῖς πονηρευομένοις
καὶ τοῦ καιροῦ γενομένοις συμπονηρεύεσθαι τε καὶ παρεκκλίνεσθαι), βαρὺς
ἦν αὐτῷ καὶ τοῖς αὐτοῦ συνεργάταις καὶ μόνον βλεπόμενος, τοῦτο μὲν
καὶ μὴ δυνάμενος κατεμβλέπειν, τοῦτο δὲ καὶ πλείονα πραγματευόμενος
τὴν ἀπώλειαν, ὡς τάχα γε τούτου φροῦδου γενομένου ἀνυποστόλως
ληίζεσθαι.

¹ Ἐν τῷ κώδ. παρερυμένον.

6. Τοίνυν καὶ δευτέραν πείραν εἰσβάλλει καὶ ἐξορίαν αὐτῷ καὶ τὴν ἐκ τόπου εἰς τόπον μετάδασιν ἐψηφίσατο· καὶ τί ἂν λέγοιμι τοὺς ἐντεῦθεν πόνους καὶ κόπους, τῶν ἀναγκαίων τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν στένωσιν τῆς γαστρὸς καὶ τᾶλλα πάντα, ἃ δὴ τῶν ἐγκωμιαζόντων, ὡς εἶπον, οὐχὶ τῶν μονωδούντων καθέστηκε; Πλὴν οὐχ ὑπεκλάσθη τοῖς χαλεποῖς, οὐδ' ὑπεκλίθη γοῦν¹ πρὸς τόσας κυμάτων καὶ πνευμάτων ἐπεμβολάς, οὐδ' ἐχωρίσθη κατὰ Παῦλον τῆς ἀγάπης Χριστοῦ², καὶ καὶ ἡ θάλασσα τῶν κακῶν ἀγριανομένη ἐφύβριζε καὶ ἡ ἐχιδνα, ἥτις ποτὲ ἐστὶ αὖνη, ἐπιλαβομένη τῆς χειρὸς ἐξεκρέματο. Καίτοι φρυγανίζομένῳ πολλάκις καὶ πειρωμένῳ θάλλπειν τὸ ψῦχος (κατὰ Παῦλον) τῶν πειρασμῶν, ἀλλὰ καὶ οὕτως οὐ προὔδωκέ σε, μῆτερ εὐσέβεια, οὐ μὰ τὸν μέγαν ἀρχιερέα καὶ τοῦ ἀγνοῦ ἁμνοῦ θύτην καὶ προσαγωγέα ἐπάξιον· ὑπὲρ δὲ τοῦ ὀρθοῦ λόγου μέχρι καὶ θανάτου προσεκαρτέρησεν, εἰ καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἔσχασεν ὁ πειράσαι τοῦτον ἐξαιτησάμενος κατὰ τὸν Ἰώβ. Μετὰ δὲ τὸ ἀκταῖς καὶ λιμέσι καὶ νήσοις καὶ τόποις δυσεμβόλοις καὶ δυσχειμέροις καὶ σκοπέλοις ἀγρίοις καὶ ἀπροόπτοις ἐπιρρίψασθαι πάντων ἔρημόν τε καὶ διάχυτον οὐκ ἴσχυσε παρατρίψασθαι καὶ τρίτην ἄλλην πείραν ἐπάγει ὁ σοφιστής (ἐπεὶ καὶ πλέον αὐτῷ τὰ τῆς ἀρετῆς ἐπιτείνεται καὶ τοὺς στεφάνους προσεπλέκετο μερίζοντας, καὶ τὸ τῆς συμπαθείας δάκρυον κατὰ Νεῖλῳας ἀναβάσεις ἢ βαθμιδῶσεις ἐκχεόμενον τῶν βλεφάρων ὑπερεπλήμμυρε), καὶ τέλος ὡς μίαν τῶν ἀφρόνων γυναικαρίων τὴν κάκιστ' ἀπολουμένην τῆς ἡμιπληξίας νόσον ἐπήγειρε, δεινὴν μὲν καὶ ἄκρου μυελοῦ ψυχῆς ἄψασθαι καὶ τὸ ἡγεμονικὸν συγχέασαν ἐπιθολώσασθαι, καὶ τῆς ἡγιασμένης εὐαρμοστίας καὶ ὁλομελείας τοῦ σώματος τὸ μὲν ἀκίνητον ἐνδείξασθαι καὶ νεκρόν, τὸ δέ, εἰ καὶ ζῶν ἐδόκει, ἀλλ' ἐκ μέρους κάκεινο νενεκρῶσθαι κατὰ συμπάθειαν· καὶ ἦν ἰδεῖν ὡς τινα δαλὸν ἐξεσπασμένον ἡμίφλεκτον καὶ σῶμα ἡμίνεκρον καὶ ἡμίτομον.

7. Ὅμως καὶ οὕτως ἔχων καὶ τοιοῦτος ὁρώμενος οὐ κατεστέναξε τῆς προνοίας. ἥ καὶ ῥυτὸν τουτοῖ περικείμενος σῶμα καὶ τὴν τούτου ἀσθένειαν παρεφθέγγετο, ἥ καὶ ὡς Παῦλος ὑπὲρ τοῦ σκόλοπος ἅπαξ γοῦν παρεκάλεσεν³. Οὐκουν οὐδὲ ἐγένετο, πλείονος δὲ καὶ μᾶλλον φιλοσοφίας ἐλάμβανεν ἀφορμὴν, καὶ συχνωτέρων καὶ ὀξυτέρων τῶν ὀδυνῶν ὑπαισθό-

¹ Ἐν τῷ κώδικι ὑπεκλείσθαι.

² Πρὸς Ῥωμ. η', 39.

³ Πρὸς Κορινθ. Β', ιβ', 7.

μενος πρὸς τὸ ὑγιαῖνον μέρος τοῦ σώματος ἡρέμα πως¹, τὸν λόγον ποιούμενος, ὑπεφθέγγετο· «Μέλος ἐμὸν, μένε ἀτρεμοῦν καὶ συνάλγει τῷ κάμνοντι μέρει ὡς συμφυεῖ· φέρε παιδείαν Κυρίου, ὅτι πρὸς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐπλαγίασας». Πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐπισχεθεῖσαν δεξιτερὴν χεῖρα ὑπελάλει μεταφερόμενος· «Στέργε τὸν δεσμὸν, ὦ χεῖρ· δικαίως γὰρ καὶ συνέσταλσαι, ὅτι ἀκρατῶς καὶ ἀπερισκέπτως τοῖς προσιοῦσι μετεδίδως τοῦ θύματος· ἐχρῆν γάρ, ἐχρῆν κατὰ Παῦλον δοκιμάζειν τὰ πρῶτα καὶ ἀκριβοῦν², εἴτα καὶ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ ποτηρίου μεταδιδόνα· τοῖς χρήζουσι· πολλοὶ γάρ εἰσιν ἐν ἡμῖν ἄρρωστοι, φησὶν ὁ αὐτός, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί»³. Τί ταῦτα, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἁγίας ἐπίσκοπε Ἱερουσαλήμ; ῥήγνυται γάρ μου τὸ σῶμα καὶ ἀναζέει τὸ περικάρδιον. Συστέλλεται σοι διὰ βάσανον⁴ χεῖρ ἢ πάντα τὰ προσόντα τοῖς πένησι χέουσα, ἣν ἄχραντον ταῖς χειροθεσίαις τῷ πνεύματι δέδωκας, ἥτις οὐδ' ἐπεγίνωσκε ποτε⁵ τὴν Καίσαρος εἰκόνα καὶ τὴν ἐπιγραφὴν, ἀλλ' ἀπένειμε πάντα τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ καὶ τοῖς καθ' ἡντιναοῦντινα χρῆσιν δεομένοις τὰ τοῦ κοσμοκράτορος; Ὡς οἶον ἄκουσμά τε καὶ λάλημα· εἰ ἐκεῖνος τοιαῦτα, ποῖαν αὐτοὶ τὴν δίκην ὑφέζομεν; εἰ δίκαιοι τοιαῖσδε δοκιμαῖς ὑποθέβληνται, οἱ καθ' ἡμᾶς κατεγνώσμενοι καὶ διὰ πάσης ἁμαρτίας ἐλάσαντες τί ἂν ἄρα δράσοιμεν ἢ πάθοιμεν; εἰ τὸ φῶς ἐν τοιοῖσδε, τὸ σκότος ἐν τίσιν ἔσεται; εἰ τοιαῦτα πάσχουσι τὰ ἐμπρακτα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐνεργὰ διδασκάλια, ποῖας ἀποτίσουσι δίκας οἱ μὴδ' ὁσονοῦν τῶν ἐντολῶν Θεοῦ ἐπαίοντες⁶; Οὐ βάσανος δὲ ἦν ταῦτα, ἀλλὰ δοκιμή, ὅπως καὶ αὐτὸς ἀναφανῆς δίκαιος καὶ πολλὰς κατὰ κόρρης ἐπιτρίψης τῷ δυσμενεῖ.

8. Ἄλλ' ὦ πάτερ, πάτερ καὶ θεῖε (ἐμέ, καὶ σῶτερ καὶ δέσποτα, μήτηρ μὲν ἐμὴ ἀδελφὴ δὲ σὴ γεγέννηκε σαρκικῶς· σὺ δὲ καὶ σὸς ἀδελφός, ὃν ὕστερον ὄντα σοῦ πρῶτον ἐθρήνησα, ἀναγεννησάμενοι λογικῶς ἐς τόδε μέτρον ἡγάγετε), δέχοιο τὴν παροῦσαν χοὴν καὶ δρέπου τῶν μακρῶν σου καμάτων βραχυτάτην τὴν ἀπαρχήν, πενιχρὰν καὶ τῶν σῶν κατορθωμάτων ἐκπίπτουσαν· πολλὰ γὰρ μεγάλα παρὰ σοῦ λαβὼν τε καὶ δανεισάμενος, καὶ νῦν ὥνπερ εἴληφα βραχύ τι ἀποδιδούς, οὐχ ὥν

¹ Ἐν τῷ κώδικι πῶς.

² Πρὸς Ἐφεσ. ε', 10, 11. Κορινθ. Α', ια', 28, 29.

³ Κορινθ. Α', ια', 30.

⁴ Ἐν τῷ κώδ. διαβάσανον.

⁵ Ἐν τῷ κώδ. ἐπεγινώσκει ποτέ.

⁶ Ἐν τῷ κώδ. ἐπαίοντα.

ἔσχον διαλύομαι παρ' ἀληθέσι κριταῖς καὶ ἰσηγορηγουμένοις τοῦ δικαίου τὴν πλάστιγγα, ἀλλ' εὐθύνομαι καὶ μᾶλλον τῷ ἀπαραποιήτῳ κριτηρίῳ τῆς συνειδήσεως καὶ κατακέκριμαι ὑπὲρ ὧν σοι τῆς ἀξίας ἐνδέω καὶ μάλιστα. Τί γὰρ τῶν σῶν ἰσόμετρον, οὐ καὶ ὁ κόσμος ὅλος οὐκ ἔστιν ἄξιος; τέως δ' οὖν ὁμῶς τὴν κατὰ <δ>ύναμίν τε καὶ σὴν, καὶ ὡς τὸν Δία φασὶν ἐξ αὐτοῦ κυΐσκειν τὴν Ἀθηνᾶν, κατὰ ταῦτά καὶ αὐτὸς τὰ σὰ ἐναγίζω σοι· τὸ γὰρ διὰ τὴν ἀξίαν σιγὴν φέρειν τελείαν καὶ τοῦ παντὸς ἀπολείπεσθαι ἀτεγκτον καὶ ἀνάληγτον καὶ τὰ τοιάδε εἰς ἀναίσθητον φύσιν ἀποκρημνίζουσι καὶ ἀχάριστον. Ἀλλ' ὡς φιλόστοργος ὢν μοι καὶ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ζηλωτής, καὶ πεσὼν ἐπανόρθου¹· καὶ πάλιν, ἂν τοῦ προσήκοντος παρασφάλλοιμι, κἂν ταῖς καθ' ὕπνον φαντασίαις διύπνιζε ἐπιπλήττων ἐμβριθέστερόν τε καὶ πατρικώτερόν· πέποιθα γὰρ ὡς τόδε γέρας ἔχεις λαβὼν ἐκ Θεοῦ διὰ τὸ τῆς ἱερωσύνης παναγὲς τε καὶ ἀνεπίληπτον καὶ τὸ τοῦ βίου εἰλικρινὲς καὶ καθάρειον· καὶ λιτάζομαι σε, ὦ ἱερὰ κεφαλὴ, ὡς καὶ τοῖς ἐνταῦθα παρῶν οὐκ ἀφίστασο τῆς ἡμετέρας ὁλως κηδεμονίας, κἀκεῖθεν μεταστὰς καὶ τοῖς ἰσαποστάλοις πατράσι καὶ συνάθλοις σοῖς καὶ τὸν ὁμοιον στείλαμένοις δρόμον ὑπὲρ τοῦ ὀρθοῦ λόγου μέχρι καὶ ἑσχάτης ἀναπνοῆς γεγόμενος συνόμιλός τε καὶ σύνθρονος, ἴθυνε καὶ αὖθις τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ ἐν οἷς δεῖ καὶ ὅπως δεῖ ἐμβίβαζε ἀναστρέφεσθαι· οὐ γὰρ δεήσῃ τινὸς τοῦ μεσεύοντος, ἀμέσως τῇ Τριάδι καὶ ἀπαρακαλύπτως ἐνούμενος καὶ συνδοξαζόμενος, ὑπὲρ ἧς καὶ δι' ἣν τῆς σὲ λαχούσης τὴν χρόνιον ὑπερορίαν καὶ τὸν ἀπάνθρωπον καὶ ἄφιλον προεῖλου ἐκτοπισμόν· σοῦ γὰρ μὴ ὄντος οἰακοστροφου, οὐκ οἶδαμεν ὅπως τὸ τοῦ βίου διαπλευρούμεθα πέλαγος καὶ πῇ ποτ' ἂν καταντήσαιμεν, ὄντες παντὸς παρηγορήματος ἔξωθεν. Πλήν, οὐχὶ καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπογυμνωθέντες Θεοῦ διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν παρρησίας σου, ἀλλὰ φθάσαιμεν εἰς τὸν ἀκλυστον λιμένα τῆς σωτηρίας ἡμῶν διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐντυχίας σου, ἐνθα «αἰῖθρη πέπταται» καθαρὰ καὶ «ἀνέφελος»².

9. Ὡ πάθους ἀκαρτερήτου· ὦ πολυστενάκτου ἀκούσματος καὶ θεάματος καὶ οὐ τὴν μνήμην τῆς πικρίας οὐδ' ὁ ξύμπας ἀμαυρώσει αἰὼν· ἀλλὰ, κἂν εἰς λιθώδη φύσιν κατὰ μῦθον μεταμειφθῇμεν, καὶ αὖθις ἐκ τῆς τῶν δακρύων καταρροῆς τὰ τῆς συμφορᾶς μηνυθήσεται. Φεῦ λόγῳ καὶ ἀρετῇ τοῖς καθ' ἡμᾶς ἀπαρείκαστε καὶ ἀσύγκριτε· ἅπαντα γὰρ συλ-

¹ Ἐν τῷ κώδ. ἐπανόρθου.

² Ὀδυσσεΐας ζ', 44.

λαβὼν ἀπέπτῃς τὰ ἀγαθὰ, μηδέν τι τοῖς ὀψιγόνοις ἐκλελοιπῶς καὶ τοῖς ὀπισθεν. Εἰ γὰρ καὶ ἄλλοτε ἄλλοι ἄξιον δῆθεν σπουδῆς παραδείκνυνται, εἴ τι δῆπου καὶ ἔχουσιν, ὅμως σκιαί ἀΐσσουσι καὶ φάσματα ἀμαυρὰ καὶ οἷα τὰ τῆς Ἑκάτης μυθεύονται, καὶ εἰδῶλα μόνον ἀμεινῆνὰ τὰς τῶν ὀρωμένων ὄψεις πλανῶντά τε καὶ παραφαινόμενα, εἴπερ τέως πρὸς σέ καὶ τὰ σὰ παραλληλίζονται¹ καὶ συγκρίνονται· σὺ γὰρ ὥσπερ ἐκ πάντων τῶν ἀγαθῶν συλλεγείς καὶ ἀναφυραθείς τε καὶ ζυμωθείς εἰς μέγα ὑπερήρθης πάσης τῆς ἀρετῆς, καὶ ὅπερ φασὶν Ἑλλήνων παῖδες τὴν Ἀφροδίτην ταῖς χάρισι τοῦ κεστοῦ πάντας² θνητούς τε ἀθανάτους τε, τοῦτο ἐπὶ σοὶ καὶ λῖαν ἐπαληθίζεσθαι. Ναὶ γὰρ ἐξήρτησας ἅπαντας³ οὐ δόγμασι μόνον καὶ λόγοις, ἀλλὰ καὶ πράγμασι καὶ οἷς ἂν ὁ θεὸς καὶ Θεοῦ γνωρίζοιτο ἄνθρωπος.

10. Ὡ κοινῆς ζημίας· ὦ ἀνατροπῆς σχεδὸν τοῦ παντός· ὦ δεινοῦ δυσπραγήματος. Ἀλλὰ γὰρ ὑμεῖς ὁ κράτιστος κλῆρος καὶ λάχος τοῦ μεγάλου, τὸ ἐμαὶ περισστηκός, οἶδ' ὅτι πεπλήρωκεν ἡ λύπη τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ τῇ τοῦ καλοῦ ποιμένος διαστάσει ἐκόψασθε παθηνάμενοι καὶ δεινότεραν μακρῶ τῆς νῦν ἐπικειμένης αἰχμαλωσίας ἡγήσασθε τὴν διάζευξιν, ὅπως μὴ λέγοιμι ὥς κοινῶς ἄρτι πάντες ἀπωρφανίσθημεν, ὥς ἔστιν ἐκ τῶν δακρύων καὶ τῶν σκυθρωπαζόντων προσώπων τεκμαίρεσθαι· καὶ ἄλλος ἄλλο τι τῶν ἐκείνου χαρίτων ἀπομνημόνευμα φέροντες ἀνεκλαύσατε, οἱ ποιμένες τὸν ποιμένα ἢ ἀρχιποίμενα καὶ τοῦ πρώτου καὶ μεγάλου ἀντίμιμον, οἱ περὶ τὸ θεῖον ἀνάκτορον τὸν κοσμήτορα καὶ ὄντως Ἅγια Ἀγίων τὸ ἱερὸν ἐργασάμενον ἄδυτον ἢ καὶ ἀληθινὴν σκηνήν, ἣν αὐτὸς ἐπήξατο Κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος· ὅποσοι περὶ τὸν θεωρητὴν βίον ἐσχολάκατε καὶ μονότροπον καὶ οὐδὲ τῆς πράξεως αὐτῆς ἀφιστάμενοι, ἵνα μὴ τὸ τῶν λοξοβλεπούντων πάσχητε καὶ ἀκούητε τὸν ἔμπνουν καὶ ἀμφοτέρων καὶ κινούμενον γενόμενον πίνακα κὰν τῷ κοινῷ τὴν ἀκοινον καὶ ὑψηλὴν διαγωγὴν ἀσκησάμενον. Καὶ πολλοὺς συνθεμένους ἢ συνταξαμένους ὑπερελάσατο, καθότι μηδ' ἦν ἐν ἐκείνῳ εὐρέσθαι ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀποσκίασμα· εἴ τι καὶ γὰρ τοῖς ἐνταῦθα συνέζη, Θεῷ τοῦτο συνέζη καὶ πνεύματι· ἦρα γὰρ μᾶλλον τοῦ ἐρᾶσθαι καὶ τοῦ διψᾶ-

¹ Ἐν τῷ κώδικι παραλληλίζονται. Τὸ δεύτερον ῥῶ ἐκ διορθώσεως ἐν ξέσματι.

² Κενὸς χώρος ἐν τῷ κώδικι ἐξ γραμμάτων, ὅστις συμπληρωτέος ἴσως τῷ ἐξαοτᾶν. Πρβλ. Ἰλιάδος Ε, 114 κέ.

³ Ἐν τῷ κώδ. αἰωνία.

σθαι πλέον κατὰ Παῦλον¹ ὑπερεδίφησε. Τοιοῦτον γάρ τοι χρῆμα ψυχὴ ἢ ἅπαξ εἰς τὸν θεῖον κατολισθήσασα ἔρωτα καὶ τῶν γηίνων ἀπαναστᾶσα μακράν. Ὁ πολὺς δὲ καὶ λοιπὸς ὄμιλος τὸν εἴ τι χρηστὸν αὐτοῖς καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα χρηματίσαντα· οὐ γὰρ τοῖς μὲν προσέκειτο πατρικῶς, τοῖς δ' οὐ· ἐπίσης δὲ πᾶσι καὶ διδασκαλίας κρουνὸν καὶ οὐτινοσοῦν καύσωνος δροσισμὸν καὶ ἀντίληπτικωτάτην χεῖρα ἐπώρεγεν ἐλέγχων, ἐπιτιμῶν, παρακαλῶν, νουθετῶν, διδάσκων καὶ οἰκονομῶν τὰ συναίσσοντα, ὅτι μὴδ' ἀντίξους ἦν τῇ τῶν ἡθῶν ἑτερότητι, κατὰ τοὺς ἀποξύλους τῶν ἱατρῶν ἐπιβάλλων εὐθὺς καὶ ἀπερισκέπτως τὸν μεσέα σίδηρον ὠμοσαρκοῦσι τοῖς πράγμασιν, ὥς αἵρεσθαι μὲν μειζόνως τὴν ἀπὸ φλεγμονῆς τοῦ σώματος ὀγκωσιν, δριμυτέρας δὲ τὰς ὁδύνας ἐγγίνεσθαι. Ἀλλὰ καὶ λόγος ἐμπρακτος ἦν καὶ πρᾶξις ἔννοος καὶ ἔλλογος· εἰς ἴσον γὰρ ἀτοπίας συνηλθέτην καὶ ἄμφω, καὶ πρᾶξις ἄλογος καὶ λόγους ἄνους καὶ ἄπρακτος· ἐπ' ἐκείνῳ δὲ οὐκ ἂν εὖροι τις παρεκκλίνον θάτερον παρὰ θάτερον, ἀλλ' ἐξ ἄκρου εἰς ἄκρον ὁμοτίμως τὰς τῆς ἰσότητος ρυθισκομένας γραμμάς· ἄμεινον γὰρ αὐτῷ κατὰ τὸν στοιχειωτὴν² Εὐκλείδην τὸν Μεγαρέα πᾶρ κεφαλὰν ἐωρᾶσθαι ἢ πράγματι παντὶ εἰπεῖν τι δράσειν ἄσύμφωνον. Ἐβύοντο μὲν γὰρ αὐτῷ τὰ χεῖλη κατὰ καιρόν, καὶ ἀνοιγνυμένων δὲ ἐξεφέρετο τούτων εἴ τι σεμνὸν καὶ τοῖς ἀγίοις ἐπιπρεπέστατον· οὐδὲ γὰρ βωμολοχικῶς γλωσσαλγίαις τὸν λόγον ἐπέχραινεν. ὥς τινες τῶν ταύτην ἀσκησαμένων καὶ τὸ τῆς ἀστειοσύνης ψευδεπιπλάστως ἐπιτιθέμενοι ὄνομα, ταῦτόν τι ποιοῦντες ὥς εἰ Ξενοκράτην πορνείας ἐ(νέ)γραφον³, οὐ καὶ εἶδος μόνον ἐσωφρονίσατο, καὶ ἀδικίας Ἀριστείδην τὸν δίκαιον.

11. Ταῦτα τὴν μνήμην κεντρίζει καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐξακοντίζειν παραβιάζει· τὰ δάκρυα καὶ οὐχ οἷός τέ εἰμι κατέχειν ἑμαυτόν, καὶ ταῦτα καὶ ἄλλους παραμυθεῖσθαι πειρώμενον· κατὰ γὰρ τὴν ἀλληλουχουμένην σειρὰν ἢ καὶ κλίμακα ἐξαπτομένων πρὸς ἀλλήλα τῶν ἐκείνου κατορθωμάτων, τὸ προσληφθὲν μᾶλλον εἰς μείζον ὕψος ἀνέλκει καὶ ἀνωφορεῖ⁴, εἰς τὸ ἄκρον διόλου μεθέλκον καὶ προσκαλούμενον· καὶ ὥς ἐπὶ τῆς θείας φύσεως οὐκ οἶδε κόρον τὰ ἐλλαμπόμενα τῆς ἐλλάμψεως, οὕτω δὴ καὶ

¹ Κορινθ. Α', δ', 11.

² Ἐν τῷ κώδ. στοιχειωτὴν.

³ Τόπος δύο γραμμάτων διάτρητος ἐν τῷ κώδικι.

⁴ Ἐν τῷ κώδ. ἀνωφορεῖ.